

پنج‌شنبه ۲۸‌خرداد۱۴۰۵-سال دوازدهم-شماره ۲۵۱۴

اقتصاد دریا

شیلات

احیای نسل خاویار ایران؛ رهاسازی نخستین مولدین «میکروسزارین» شده در خزر

برای نخستین‌بار در کشور، ۵ مولد خاویاری که به روش نوین «میکروسزارین» تکثیر شده بودند، با حضور مقامات ستادی و استانی در دریای خزر رهاسازی شدند.

به گزارش اقتصادسراسرآموزوابط عمومی سازمان شیلات ایران؛این دستاورد علمی شیلات مازندران، اقدامی مؤثر در حفاظت از ذخایر ژنتیکی و مدیریت پایدار ماهیان خاویاری است که نقشی کلیدی در حفظ این گونه‌های ارزشمند ایفا می‌کند.

در این آیین که با مدیریت اداره‌کل شیلات مازندران و همکاری مدیریت امور ماهیان خاویاری استان برگزار شد، جمعی از مقامات ستادی، مدیران استانی و کارشناسان حوزه آبی‌پروری حضور داشتند.

عبدلی، نماینده هیأت تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی در سازمان شیلات ایران، ضمن ارزیابی مثبت از این اقدام تصریح کرد: اجرای این طرح برای نخستین بار در کشور، بیانگر ظرفیت‌های بالای علمی و فنی شیلات مازندران است و می‌تواند الگویی موفق برای توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان در صنعت شیلات کشور باشد.

تیموری، رئیس سازمان جهاد کشاورزی مازندران نیز با تأکید بر پیشرو بودن استان در حوزه شیلات اظهار داشت: این موفقیت حاصل برنامه‌ریزی علمی و توان تخصصی نیروی انسانی شیلات مازندران است که جایگاه استان را در عرصه آبی‌پروری بیش از پیش تثبیت کرده است.

قبادی، مدیر کل دفتر بازسازی و حفاظت از ذخایر ژنتیکی آبریان سازمان شیلات ایران نیز با بیان اینکه این دستاورد یک موفقیت ملی است، افزود: رهاسازی این مولدین، نتیجه فعالیت‌های تخصصی برای بازسازی ذخایر است که می‌تواند به عنوان الگویی کاربردی در سایر مراکز تکثیر کشور نیز مورد استفاده قرار گیرد.

مدیر کل شیلات استان؛

کرمانشاه می‌تواند به‌قطب تولید آبریان غرب کشور تبدیل شود

مدیرکل شیلات استان کرمانشاه گفت: با توجه به ظرفیت‌های موجود، کرمانشاه می‌تواند به قطب تولید آبریان در غرب کشور تبدیل شود.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، سیامک الیاس‌پور، در نشست خبری، با اشاره به ظرفیت‌های استان در حوزه آبی‌پروری اظهار کرد: کرمانشاه با برخورداری از ۱۵ سد و منابع آبی متنوع، از توانمندی‌های بالایی در این بخش برخوردار است و تنوع آبی و اقلیمی استان می‌تواند نقش مهمی در توسعه تولید آبریان ایفا کند.

وی از برنامه‌ریزی برای دومنظوره کردن مزارع زراعی، باغی و دامی خبر داد و گفت: این طرح برای نخستین بار در استان آغاز شده و به‌رودی در مزارعی که منابع آبی در اختیار دارند، اجرایی خواهد شد. الیاس‌پور افزود: ۲۷۰ هزار هکتار از اراضی زراعی استان نیز ظرفیت آبی‌پروری دارند که می‌تواند زمینه‌ساز افزایش قابل توجه تولیدات شیلاتی شود. مدیر کل شیلات استان کرمانشاه با تأکید بر لزوم ورود فناوری‌های نوین و توسعه مکانیزاسیون در این بخش گفت: بسا بهره‌گیری از دانش روز می‌توان صنعت آبی‌پروری استان را بیش از پیش گسترش داد.

وی ادامه داد: همچنین مجوز پسرورش دومنظوره آبریان و گاومیش در شهرستان قصرشیرین صادر شده و این طرح به‌زودی عملیاتی می‌شود.

الیاس‌پور با اشاره به واگذاری یک مزرعه پرورش ماهی ۴۲ هکتاری در قصرشیرین از طریق مزایده اظهار کرد: سرمایه‌گذار این پروژه قصد دارد مزرعه‌ای الگویی و مجهز به دانش روز راه‌اندازی کند که علاوه بر اشتغال‌زایی، موجب افزایش تولید آبریان در نقطه صفر مرزی خواهد شد.

مدیر کل شیلات استان از آمادگی مجتمع پرورش ماهی قصرشیرین برای آغاز تولید بچه‌ماهی خبر داد و گفت: با فعال شدن این مرکز، علاوه بر تأمین نیاز واحدهای پرورشی داخل استان، بخشی از نیاز سایر استان‌ها نیز تأمین خواهد شد.

«سراسرآمد»بررسی می‌کند؛

«آخرین پنجره‌بازرگانی ایران» اوراسیادر برابر خلیج فارس

اوراسیا، که تا آن زمان برای تحلیلگران ایرانی عمدتاً یک نهاد بوروکراتیک پسا شوروی تلقی می‌شد، ناگهان در قامت یک جایگزین بی‌رقیب ظاهر گردید.

موافقتنامه تجارت آزاد جدید، در مقایسه با توافق موقت پیشین، تفاوتی بنیادین دارد: تعرفه‌های هزاران قلم کالا را به صفر نزدیک کرده و موانع فنی مانند گواهی‌های سلامت مضاعف یا استانداردهای ملی تقصیفی را کاهش داده است. برای یک

تولیدکننده فولاد در اصفهان، صادرات محصولات نیمه‌ساخته به قزاقستان بدون پرداخت عوارض ۱۵ تا ۲۵ درصدی پیشین، سسودآوری را چنان افزایش می‌دهد که حتی با احتساب هزینه حمل از مسیر دریای خزر، کماکان رقابتی‌تر از عرضه همان محصول در بازار داخلی اشباع‌شده ایران است. برای یک شرکت پتروشیمی در بندر ماهشهر نیز، واردات کاتالیست‌های پیشرفته از روسیه – که به دلیل تحریم‌های ثانویه امکان خرید از آلمان را سلب کرده – با تخفیف ۵۰ درصدی تعرفه‌ای، نه فقط شکاف فنی را پر می‌کند، بلکه وابستگی استراتژیک را به سمتی متوازن‌تر سوق می‌دهد.

با این حال، پررنگ کردن بُعد فرصت به‌معنای نادیده گرفتن موانع نیست. مهم‌ترین چالش، شاید ناهماهنگی استانداردهای صنعتی و بهداشتی میان ایران و کشورهای اوراسیا باشد. یک قطعه خودروی تولید ایران برای اثبات انطباق با استانداردهای EAEU (اتحادیه اقتصادی اوراسیا) نیازمند آزمایش‌هایی است که تنها در چند آزمایشگاه معتبر روسی و بلاروسی امکان‌پذیر است. فرآیندی زمان‌بر و هزینه‌زا. از سوی دیگر، شبکه بانکی ایران و اوراسیا همچنان از مسیرهای واسط و سوئیفت‌های قاچاق‌های عبور می‌کنند که نرخ کارمزد بالایی دارند. اگرچه توافق‌های پولی دو جانبه با روسیه و قزاقستان تا حدی مشکل را حل کرده، اما برای حجم بالای معاملات پیش‌بینی‌شده در ماه‌های آینده، این سیستم‌ها هنوز چابک و قابل اتکا به نظر نمی‌رسند. چالش دوم، رقابت منطقه‌ای است. ترکیه به عنوان عضوی از اتحادیه گمرکی اروپا و دارندۀ موافقتنامه تجارت آزاد با اوراسیا (کشورهای عضو EAEU)، سال‌هاست جایگاه خود را به عنوان پل میان اروپا و آسیا تثبیت کرده. بسیاری از کالاهای که ایران امیودار است به بازار اوراسیا صادر کند – از مصالح ساختمانی تا مواد شوینده و محصولات پلاستیکی – در ترکیه نیز با کیفیت مشابه و قیمت رقابتی تولید می‌شوند. تفاوت در این است که ترکیه شبکه توزیع و خدمات پس از فروش خود را در تمام شهرهای اصلی روسیه و قزاقستان مستقر کرده، در حالی که حضور تجاری ایران در این مناطق هنوز محدود به چند دفتر بازرگانی در آلمان و مسکو است. بدون سرمایه‌گذاری در ایجاد انبارهای منطقه‌ای، نمایندگی‌های ثابت و خطوط اختصاصی تحریم‌های گسترده پس از سال ۲۰۱۸، اروپا را عملاً از فهرست شرکای تجاری اصلی ایران حذف کرد. در همان زمان، اقتصاد چین نیز سیاست «صفر کووید» را در پیش گرفت که بنادر و مسیرهای زمینی را با اختلالات بی‌سابقه‌ای روبه‌رو کرد. بازار ترکیه نیز گرچه نزدیک بود، اما حجم و تنوع نیازهایش بااستسکوی کل ظرفیت صادراتی ایران نبود. در چنین شرایطی، نگاه به شمال نه یک انتخاب، که یک الزام شد. اتحادیه اقتصادی

کند. ماشین‌آلات حفاری، ریل‌های مخصوص، لوله‌های انتقال گاز با استانداردهای روز، جرقه‌یل‌های سنگین و حتی دانش فنی برخی فرآیندهای پالایشی، همگی از جمله کالاهایی هستند که یا در اوراسیا تولید می‌شوند و یا به دلیل تحریم‌های بانکی و حمل و نقل، دسترسی به نمونه‌های اروپایی و شرق آسیایی آنها دشوار و پرهزینه شده است. اینجاست که همسایگی جغرافیایی به یک مزیت رقابتی تعیین‌کننده تبدیل می‌شود: فاصله تهران تا مسکو یا آستانه شساید از نظر سیاسی زیاد باشد، اما از نظر لجستیکی کوتاه‌تر از مسیر جایگزین دریایی به شانگهای یا بمبئی است.

نکته ظریف اما در این میان، «زیرساخت‌های موجود» است. بسیاری از گمانه‌زنی‌های اولیه درباره اوراسیا بر پایه جاده ابریشم جدید و کریدور شمال – جنوب شکل گرفته، اما آنچه این فرصت را از یک رویای راهبردی به یک واقعیت عملیاتی بدل کرده، وضعیت نسبتباً مطلوب خطوط ریلی و جاده‌ای در مسیرهای غربی و مرکزی ایران به سمت قفقاز و آسیای میانه است. برخلاف کریدور شرقی – غربی که نیازمند سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌هایی از افغانستان و پاکستان است، مسیر ایران به ارمنستان، جمهوری آذربایجان و ترکمنستان هم از نظر امنیتی قابل دفاع‌تر و هم از نظر هزینه‌ای به‌صرفه‌تر است. نمونه‌اش، افزایش چشمگیر تردد کامیون‌های حامل محصولات پتروشیمی و فولاد از مرز آستارا در دو ماهه اول سال جاری. این افزایش حاصل بروکراسی کمتر، عوارض پایین‌تر و سهولت ترخیص کالا در بنادر شرقی دریای خزر بوده است؛ عواملی که پیش از این و در چارچوب روابط دو جانبه، هرگز چنین هم‌افزایی‌ای پیدا نکرده بودند.

اما اگر این فرصت تا این حد حیاتی است، چرا ایران بدین به آن پیوست؟ پاسخ تاریخی دارد: اقتصاد ایران همواره به سه بازار متکی بود: نفت و گاز برای اروپا (از طریق جنوب و مدیترانه)، صادرات محصولات صنعتی و معدنی به شرق آسیا، و واردات کالاهای سرمایه‌ای از اروپا و ترکیه. اوراسیا در این معادله جایگاهی نداشت، مگر به عنوان بازار کوچکی برای میوه و خشکبار که با فشار و قراردادهای فصلی مدیریت می‌شد. اما تحریم‌های گسترده پس از سال ۲۰۱۸، اروپا را عملاً از فهرست شرکای تجاری اصلی ایران حذف کرد. در همان زمان، اقتصاد چین نیز سیاست «صفر کووید» را در پیش گرفت که بنادر و مسیرهای زمینی را با اختلالات بی‌سابقه‌ای روبه‌رو کرد. بازار ترکیه نیز گرچه نزدیک بود، اما حجم و تنوع نیازهایش بااستسکوی کل ظرفیت صادراتی ایران نبود. در چنین شرایطی، نگاه به شمال نه یک انتخاب، که یک الزام شد. اتحادیه اقتصادی

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان خوزستان:

امضای تفاهم‌نامه همکاری محیط زیست خوزستان ودانشگاه دریایی خرمشهر

اجرای مفاد تفاهم‌نامه و تحقق اهداف آن ایفا کند.

اشرافی با تأکید بر اهمیت استفاده از توانمندی‌های علمی داخل استان خوزستان اظهار کرد: در خوزستان ظرفیت‌های علمی ارزشمندی وجود دارد که باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد و اولویت همکاری‌ها با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی استان باشد تا ضمن کاهش هزینه‌ها، اثربخشی اقدامات نیز افزایش یابد.

وی ادامه داد: دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر به‌عنوان یکی از مراکز تخصصی کشور در حوزه دریا، می‌تواند نقش مهمی در توسعه مطالعات مرتبط با سواحل، منابع آبی و زیست‌بوم‌های دریایی ایفا کند.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خوزستان در ادامه با اشاره به چالش‌های زیست‌محیطی استان گفت: خوزستان به‌دلیل شرایط خاص صنعتی و اقلیمی، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، علمی و مبتنی بر داده‌بسی‌ا راه‌بهورد وضعیت محیط زیست است و این تفاهم‌نامه می‌تواند نقش مهمی در

گروه ترانزیت – امید ایرانی – کشورها، همچون درختانی کهنسال، گاه چنان در خاک سنت‌های تجاری خویش ریشه می‌دوانند که از وزیدن بادهای تازه در کرانه‌های قاره غافل می‌مانند. ایران نیز سال‌ها نگاه خود را بیشتر به جنوب و غرب دوخته بود: خلیج فارس به مثابه حیاط خلوت، و بازارهای اروپایی چون آرزویی دست‌نیافتنی. اما سیاست، تحریم و جغرافیای متغیر قدرت، معادلات را بارها بر هم زد. در دست در همین نقطه است که «اوراسیا» – واژه‌ای که زمانی بیشتر در محافل آکادمیک روسی کاربرد داشت – ناگهان به گونه‌ای ضرورت مطلق بدل می‌شود. نه به عنوان یک گزینه، که به مثابه آخرین پنجره‌ای رو به حیاطی که هنوز هوا در آن جریان دارد. اکنون که از فرصتی ۱۸۰ میلیون نفری سخن می‌گوییم، باید پرسید چرا این میدان و دقیقاً اکنون؟

پاسخ در دو تحول هم‌زمان نهفته است: نخست، گره خوردن سستی‌ترین مسیرهای تجاری ایران به بن‌بست‌هایی که حاصل تنش‌های منطقه‌ای و محدودیت‌های ناشی از تحریم است؛ دوم، باز شدن غیرمنتظره در همسایگی شمالی با ابزاری به نام «موافقتنامه تجارت آزاد با اتحادیه اقتصادی اوراسیا». اتحادیه‌ای متشکل از روسیه، بلاروس، قزاقستان، ارمنستان و قرقیزستان که اگر چه در نگاه اول، مجموعه‌ای ناهمگون و وابسته به کالاهای پایه به نظر می‌رسد، اما در عمل، بازاری با جمعیتی معادل دو برابر ایران و ساختاری یکپارچه برای تعرفه‌های ترجیحی ایجاد کرده است. گزارشی که از رشد ۲۲ درصدی تجارت ایران با این کشورها پس از اجرایی شدن موافقتنامه حکایت دارد، صرفاً یک عدد نیست؛ بلکه نشانه‌ای است از حرکت غول اقتصادی‌ای که سال‌ها در خواب لجبستیکی خود فرو رفته بود. این رشد، در بازه زمانی کوتاه پس از خرداد ۱۴۰۴ – زمانی که فاز اجرایی توافق کلید خورد – آن‌چنان سریع رخ داده که بسیاری از تحلیلگران را وادار به بازخوانی پیش‌بینی‌های پیشین کرده است.

اما از این جهش ناگهانی چیست؟ بر خلاف بسیاری از موافقتنامه‌های تجاری تشریفاتی، این بار ایران با حوزه‌ای مواجه است که تشنه کالاهای غیرکالایی است. کشورهای آسیای میانه و قفقاز، به‌ویژه قزاقستان و ازبکستان (عضو ناظر)، سال‌هاست زیر سایه اقتصاد روسیه نفس کشیده‌اند و اکنون به دنبال تنوع‌پذیر به مبادی ورودی کالاهای صنعتی، مواد غذایی فروخته‌شده، محصولات پتروشیمی و حتی خدمات فنی – مهندسی هستند. ایران نیز در سوی مقابل، به چیزی نیاز دارد که شاید در نگاه نخست متناقض به نظر رسد: در دوره بازسازی صنایع بزرگی همچون فولاد و پتروشیمی – که در نتیجه حملات و تنش‌های پیشین آسیب دیده‌اند – دیگر نمی‌تواند تنها بر توان داخلی تکیه

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان خوزستان:

امضای تفاهم‌نامه همکاری محیط زیست خوزستان ودانشگاه دریایی خرمشهر

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان خوزستان از امضای تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی، پژوهشی و آموزشی میان اینن مجموعه و دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر با هدف توسعه همکاری‌های کاربردی و ارتقای دانش زیست‌محیطی در استان خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، محمدجواد اشرافی در آیین امضای این تفاهم‌نامه اظهار کرد: بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی دانشگاه‌ها برای حل چالش‌های زیست‌محیطی، یک ضرورت انکارناپذیر در مسیر توسعه پایدار است و این تفاهم‌نامه گامی مؤثر در جهت تقویت این ارتباط خواهد بود.

وی با اشاره به اصل پنجگام قانون اساسی و تأکید آن بر حفاظت از محیط زیست افزود: تحقق اهداف کلان زیست‌محیطی کشور بدون مشارکت فعال مراکز علمی و پژوهشی مختلف امکان‌پذیر نیست و لازم است ارتباطی نظام‌مند، هدفمند و مستمر میان بدنه اجرایی و دانشگاه‌ها شکل گیرد.

اشرفی با تأکید بر رویکرد کاربردی این تفاهم‌نامه تصریح کرد: یکی از مهم‌ترین انتظارات ما از همکاری با دانشگاه‌ها، حرکت به‌سمت اجرای پروژه‌های مسئله‌محور و کاربردی است؛ به‌گونه‌ای که نتایج تحقیقات مستقیماً در حل مشکلات زیست‌محیطی استان مورد استفاده قرار گیرد.

وی ادامه داد: ایجاد کارگر و‌ه‌های تخصصی مشترک در حوزه‌های مختلف از جمله ارزیابی اثرات زیست‌محیطی، پایش آلودگی‌ها، مدیریت پسماند، حفاظت از حیات وحش و توسعه دریا‌محور، می‌تواند به هم‌افزایی ظرفیت‌ها و تسریع در دستیابی به نتایج ملموس منجر شود.

مدیر کل حفاظت محیط زیست خوزستان با بیان اینکه ارتباط میان دانشگاه و دستگاه‌های اجرایی در گذشته با چالش‌های همراه بوده است، گفت: ضروری است سازوکار مشخصی برای انتقال نیازهای پژوهشی از محیط زیست به دانشگاه و همچنین بهره‌برداری از نتایج تحقیقات ایجاد شود تا این تعامل به‌صورت مستمر و اثربخش ادامه یابد.

وی افزود: در همین راستا، تشکیل کمیته مشترک و برگزاری جلسات منظم، می‌تواند نقش مهمی در پیگیری